

ด่วนที่สุด
ที่ สม (สปช) ๐๐๑๔/๕๖๕๗

ผ่านคณะกรรมการนายกรัฐมนตรี
รับที่ ๒๒๑๐๙
วันที่ ๑๙ ส.ค. ๕๘ เวลา ๑๗.๐๐ น.

สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ
ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส16802
รับที่ : ๑16782/58
วันที่ : 20 ส.ค. 58 เวลา : 15:31

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม

ด้วยในคราวประชุมสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบให้เสนอรายงาน เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง ผลการพิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันศาสนา เพื่อให้เป็นสถาบันหลักของสังคม มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องปฏิรูป

กระแสความต้องการปฏิรูปสังคมไทยทุกด้านมีอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แต่ยังไม่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในด้านการศาสนา ซึ่งมีกระแสของความพยายามที่ต้องการให้องค์กรศาสนา มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงระบบ โครงสร้าง และการบริหารจัดการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทำให้เกิดประเด็นคำถามและข้อสงสัยในการดำรงสถานะและการปฏิบัติบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมขององค์กรศาสนา ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอข่าวทางสื่อมวลชนต่าง ๆ และทำให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างกันอย่างมากมาย จนอาจก่อให้เกิดความแตกแยกทางความคิด ทั้งในกลุ่มบุคลากรขององค์กรศาสนา และประชาชนทั่วไป จนทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาในศาสนาต่าง ๆ

ในอดีต สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดหลักศาสนธรรมเป็นหลักของสังคม (Religious Society) มีบทบาทครอบคลุมทุกสถาบันของสังคม แต่ในปัจจุบันที่ศาสนาสูญเสียความสำคัญและบทบาทลงจนอ่อนกำลัง (Secularization) โดยที่มีลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยมเข้ามาแทนที่ ท่ามกลางการถาโถมอย่างหนักในกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารสมัยใหม่เป็นเครื่องมือ คงเป็นไปได้ที่จะให้ศาสนากลับมาเป็นหลักที่เข้มแข็งของสังคมไทยอย่างที่เคยเป็นในอดีต หรือให้ศาสนาสูญเสียคุณค่าไปจากสังคมไทย จนสังคมไทยประสบปัญหาวิกฤต เช่นในปัจจุบัน คงเหลือทางออกสายกลางที่อาจเป็นไปได้ คือ การฟื้นฟูความสำคัญและบทบาทของศาสนา โดยเสริมสร้างให้สถาบันศาสนามีความเข้มแข็งและหลักศาสนธรรมเข้าไปมีส่วนสร้างสรรค์ พัฒนาชีวิต และสังคมไทยในทุกด้าน

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลและความจำเป็นที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะต้องมีการปฏิรูปด้านศาสนา ทั้งเชิงระบบ โครงสร้าง และการบริหารจัดการ เพื่อเป็นการฟื้นฟูศาสนา (Revitalization) ให้กลับมามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชน และการดำเนินงานของทุกภาคส่วน จึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ดีในการพัฒนาคน สังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๒. สิ่งที่ประชาชนจะได้รับหรือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิรูป

๑) ประชาชนจะมีการเปลี่ยนวิถีชีวิต โดยนำหลักศาสนาธรรมเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิต และการทำงานอย่างมีความสุข

๒) สังคมและประเทศชาติจะมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในการพัฒนาความร่วมมือในภาครัฐ ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อ และทุกองค์การของสังคมจะเกิดสันติสุข

๓) มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วย “สถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนาธรรม พ.ศ.” เพื่อให้เกิดองค์กรในการขับเคลื่อนบทบาทของศาสนาธรรมสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ให้บรรลุผล โดยมีนโยบายยึดหลักสร้างแรงจูงใจ วิจัยพัฒนาสร้างนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมศาสนาธรรม ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วม และประสานความร่วมมือระหว่างศาสนา และระหว่างศาสนากับภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนการเสริมสร้างและส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ หาข้อยุติในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศาสนาในแนวทางที่มีความสมานฉันท์และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

๔) กฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรศาสนาทุกศาสนาได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงให้ทันสมัยและทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันตลอดเวลา อาทิ การปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยปรับให้เกิดการปฏิรูปหลัก ดังนี้

- ปรับระบบการบริหารงานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้เป็นไปเพื่อการดำเนินงานส่งเสริมพระพุทธศาสนา สร้างศรัทธาแก่มหาชน และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างขวาง ตลอดจนตอบสนองงานต่อมหาเถรสมาคม รวมถึงการปรับให้มีการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

- จัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลพระภิกษุสามเณรที่อาพาธ เพื่อเสริมสร้างบุคลากรทางศาสนาให้มีความแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

๕) ผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ อันได้แก่

๕.๑) องค์กรและบุคลากรทางศาสนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและมีมาตรฐานตามที่กำหนด

๕.๒) ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ในการนำหลักศาสนาธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทำให้สังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๕.๓) ศาสนิกชนของทุกศาสนามีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

๕.๔) สถานศึกษามีศักยภาพในการบูรณาการหลักศาสนาธรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาทุกระดับ

๕.๕) สื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศมีทำหน้าที่ส่งเสริมการนำหลักศาสนาไปเผยแผ่สู่ประชาชน

๓. กรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการปฏิรูปในแต่ละประเด็น หรือขั้นตอนการดำเนินการ

จากแผนการปฏิรูปที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของแต่ละยุทธศาสตร์ สามารถนำมาพิจารณาในกรอบระยะเวลา ๔ ระยะ รวมทั้งสิ้นเป็นเวลา ๑๐ ปี โดยแบ่งระยะเวลาได้ ดังนี้

- ระยะที่ ๑ (ภายใน ๑ ปี นับจากเริ่มกระบวนการปฏิรูปตามแผนปฏิรูปที่นำเสนอ) ได้แก่ การจัดทำร่างกฎหมาย งบประมาณ และหน่วยงานที่จำเป็น ประกอบด้วย การร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย “สถาบันสร้างเสริมคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนาธรรม พ.ศ.” และการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมถึงกฎหมายหรือการกำหนดนโยบาย

ที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุน การกำหนดการปฏิรูปด้านศาสนาเป็นวาระแห่งชาติ การจัดตั้งคณะทำงาน หน่วยงาน หรือองค์กรที่จำเป็น

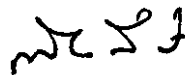
- ระยะที่ ๒ (ภายใน ๓ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๑) ได้แก่ การเสริมสร้างองค์กรศาสนา ให้เข้มแข็งประกอบด้วย การเตรียมการ การประสานงาน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำหลักศาสนธรรม เข้ามาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ ดังกล่าวข้างต้น โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาบุคลากรในองค์กรศาสนา การทำให้เกิดธรรมาภิบาลและมาตรฐานในการบริหารองค์กร ศาสนา การดำเนินงานตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดศักยภาพสูงสุด การกำหนดมาตรการให้องค์กร ศาสนาเข้ามามีบทบาทในทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อ รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

- ระยะที่ ๓ (ภายใน ๕ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๒) ได้แก่ การเกิดผลลัพธ์ที่มองเห็น และวัดผลได้ชัดเจน ประกอบด้วย องค์กรศาสนามีระบบและโครงสร้างที่เข้มแข็ง มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ ศาสนาอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และสถาบันสื่อ มีหลักสูตรส่งเสริมการศึกษาศาสนา รวมทั้งการศึกษาในระบบและมีการส่งเสริมผ่านสื่อ มีความสัมพันธ์อันดี ระหว่างศาสนา ประชาชนและบุคลากรในองค์กรเข้ารับการอบรมหลักสูตรทางศาสนา การฝึกปฏิบัติธรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสื่อสารหลักศาสนธรรม การขับเคลื่อนให้ ประเทศไทยเป็นศูนย์รวมในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศาสนาของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

- ระยะที่ ๔ (ภายใน ๑ ปี นับจากสิ้นสุดระยะที่ ๓) ได้แก่ การประเมินผลในภาพรวม และติดตามผลลัพธ์ การจัดให้มีระบบประเมินผลและติดตามการดำเนินงานขององค์กรศาสนา โดยให้ ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการประเมินการปฏิบัติงานขององค์กรศาสนา

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเทียนฉาย กีระนันท์)

ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖